

# Kolosi

## Nauəuə iətəm Pol təmətei tuvən kəm nəfaki mīn ikin Kolosi

### Nəghatiən əkuəkīr rəha nauəuə u Kolosi

**?Pəh təmətei nauəuə u?** Aposil Pol təmətei nauəuə u.

**?Təmətei tətuvən kəm pəh?** Təmətei tətuvən kəm niməfaki əpəha Kolosi, taun asoli kəti əpəha nītəni asoli Esia.

**?Natigiən təhro lanu nian təmətei?** Kətəni məmə nəmə təhro Epafras təmətuəuin niməfaki əha Kolosi. Pol təsuvəniən meruh niməfaki əha, mətəu nəgətun eiuə nəuvein kəməhuva e niməfaki. Kəutəni məmə okotəkeikei motohtəu=pən suaru nəuvein rəha nətuakəmian rəha nauəniən mine nəmnimiən, kəni motəfaki kəm nagelo mīn, mautəni məmə Krīsto in səniəmə ilis pik. Kautəni məmə kautos nəhrunian nəuvein iətəm kəutəhluaig, mautəni məmə nəhrunian mine nolian rəha iətəmimi in nati kəti iətəm tepət pik.

**?Təmətei nauəuə u o nak?** Pol təmətei nauəuə u məmə otətei rəkis nəgətunian eiuə mīn iətəm kəutatig e niməfaki. Molkeikei məmə otəni pətigəm məmə Krīsto in ilis tapirəkis natimnati rəfin, kəni nəfaki mīn okəsotarəriə e nəgətunian eiuə mīn əha, mətəu-inu ilah nati əpnəpin əmə.

*Pol təmətuəuin rəhan nəghatiən*

<sup>1</sup> Iəu Pol, u iəu aposil kəti rəha Krīsto Iesu, iətəm Uhgīn tāmītəpīn rəkis iəu. Itīmlau piatah Timoti iətuatīg,

<sup>2</sup> kəni nikitīmlau tətəgiən məmə iəkuəghati kəm təmah e nauəuə u, iətəm iətuətēi mətuaħli=pīnə kəm təmah nətəmimi rəha Uhgīn əpəha Kolosi, inu piak mīn mīne nəuvīnik mīn e Krīsto iətəm nəutəhatətə əskasik lan. Itīmlau iətuəfaki məmə nəuvīriən mīne nəməlinuiən rəha Uhgīn Tatə rəhatah in otəkeikei mətətīg o təmah.

### *Pol təmāni-vivi Uhgīn o nətəm Kolosi*

<sup>3</sup> Nian iəkəutəfaki o təmah kəm Uhgīn u tatə rəha Iərmənīg Iesu Krīsto, kəni nian rəfin iəutəni tagkiu kəm in o rəhan uək e nəmiəgəhiən rəhatəmāh,

<sup>4</sup> mətəu-inu itimah iəmotətəu məmə rəhatəmāh nəhatətəiən təskasik ohni mīne nolkeikeiən rəhatəmāh tatuvən o nətəmimi nətəm kəutəfaki.

<sup>5</sup> Nəhatətəiən mīne nolkeikeiən rəhatəmāh tol lanu lan mətəu itəmāh nəkotəħrun vivi e nikitəmāh məmə Uhgīn otəfīnə kəm təmāh nati nak iətəm təmol əpenə-penə lan əpəha ilis e negəu e neai. Nəmotətəu rəkis natimnati mīn əha e nəghatiən pəhriən, inu nanusiən təuvīr rəha Iesu Krīsto.

<sup>6</sup> Ikin mīn rəfin e nəhue nītəni mīn, nətəmimi kəutəni pətīgəmiən nanusiən təuvīr, kəni tətəuə e nəuan mateviə matol vivi nəmiəgəhiən rəha nətəmimi tepət. Tol əmə məmə inu nian itəmāh nəmotətəu motəħrun nīpəhriəniən əha e nəuvīriən rəha Uhgīn, kəni tateviə mīn matəuə e rəhatəmāh nəmiəgəhiən.

<sup>7</sup> Inu suah u Epafras, tınəni rəkis nəghatiən u kəm təmah. In iətəmimi təuvır kəti iətəm in slef kəti rəha Krısto itımlau min iətəm tatos rəhatımlau nəghatiən. In iətəmimi kəti tətəhtul əskasık o noliən uək rəha Krısto, kəni mətasıru e təmah.

<sup>8</sup> In təməni kəm tımlau nolkeikeiən rəhatəmah iətəm Narmın Rəha Uhgın təməfınə kəm təmah, kəni nautolkeikei nətəmimi lan.

<sup>9</sup> Tol lanu, nian itımah iəmotətəu nanusiən əha, kəni iəutəfaki e nian rəfin o təmah. İəutətapuəh o Uhgın məmə in otətəlmın itəmah e rəhan nətəligiən mine neinatigiən pəh nəkotəhrun vivi rəfin nəuiən.

<sup>10</sup> İəutəfaki lanu məmə naliuəkiən rəhatəmah otəfən nisaiən kəm Uhgın pəh tol nıkin tətəgiən ohni, kəni məmə rəhatəmah nəmiəgəhiən otəuə e nəuan iətəm təuvır o uək rəfin rəha Uhgın iətəm nautol. Pəh Uhgın otasıru e təmah məmə nəkotəhrun vivi in.

<sup>11</sup> İəutəfaki məmə nəsanəniən asoli rəha Uhgın otol itəmah nəkotəsanən e nian nərahien otuva. Pəh onəutəhtul əskasık kəni nətəligiən rəhatəmah təfəməh, kəni nagiənien tətətig e təmah,

<sup>12</sup> kəni nəkotəni kəm Tatə Uhgın məmə nikitəmah tətəgiən o natimnati iətəm təmol. In təmol itəmah nəkotəhruahru, məmə nəkotəhrun nosiən nautə rəha Uhgın iətəm otəpanuva. Onəkotos rəhatəmah nautə təhmen e nətəmimi rəfin iətəm kəutəfaki mautaliuək e nəhəgəhagiən rəha Uhgın.

<sup>13</sup> Kəni Uhgın təmol lanəha nian in təmos rəkis itah e narməniğiən rəha napinəpuien, minol

itah kinəhuva e narməniġiən rəha Nətin iətəm in tolkeikei pik.

<sup>14</sup> Nətin təmos nimeitah, mos nalpiniən rəhatah, kəni mitis itah e nalpiniən rəha təfagə, inəha təmafəl itah e təfagə tərəh mīn rəhatah.

*Kristo in ilis tapirəkis natimnati rəfin*

<sup>15</sup> Nəti Uhgīn iətəm nətəmimi kəmoteruh, in təhmen=pən əmə e rəhan tatə iətəm nətəmimi kəsotehiən.

Aupən aupən agīn, nian niftəni mine neai mine natimnati mīn rəfin kəmautohkə əhanəh, mətəu Nətin, in təmaupən matig rəkis. Kəni tol=pən in, in ilis tətarməniġ e natimnati mīn rəfin u.

<sup>16</sup> In ilis mətəu-inu in təmol natimnati mīn rəfin e nəhue niftəni u, mine neai, natimnati iətəm kateh ilah uə kəsehien ilah, u nagelo mīn, mine iərmis mīn, mine narmīn tərəh mīn, mine iərməniġ mīn rəfin. Kəni in təmol natimnati mīn rəfin u məmə rəhan.

<sup>17</sup> Kəni in təmaupən matig rəkis e natimnati mīn rəfin. Kəni natimnati mīn rəfin kəutatig mətəu-inu nəsanəniən rəhan tətəskəlīm ilah.

<sup>18</sup> Kəni in əmə tətəhtul aupən o niməfaki, kəni niməfaki in tatol uək təhmen=pən e nīpətin, kəni in rəhn-kapə.

Kəni in nəukəti niməfaki, inəha in iətəmi iətəm in təmaupən məmiəgəh itulin e nīmisiən.

Tol lanəha, in ilis e natimnati mīn rəfin.

<sup>19</sup> Uhgīn nīkin tagiən məmə e nətəliġiən rəhan, nəmiəgəhiən mine nəsanəniən rəfin rəhan

---

**1:13** Luk 22:53; Efəs 2:2

**1:14** Efəs 1:7

**1:15** Jon 1:18; 2Kor

4:4 **1:17** Jon 1:1; 8:58

**1:18** Uək 26:23; Efəs 1:22-23; Nəh 1:5

tətatig əmə e Kristo, kəni tol lanəha Kristo in ilis e natimnati mın rəfin.

**20** Kəni e Kristo, Uhgın təmələhu nəməlinuian nian nira Kristo təmaiu e niği kəməluau, kəni nətəmimi, mine nati miəgəh mın, mine nagelo mın, mine iərmis mın, mine natimnati mın rəfin kəməhuva motuhapumın ilah mın e Narməniğiən Rəha Uhgın.

E Kristo əmə Uhgın təmol natimnati mın əha.

**21** Aupən ikin, itəmah nəməutan isəu o Uhgın, kəni itəmah tikimır mın rəhan e nətəliğin rəhatəmah, kəni nəmautol təfagə tərəh.

**22** Mətəu rəueiu əha, Uhgın təmol məmə itəmah nəməhuva motol kətiəh e təmah mın e nımisiən rəha Kristo u niyətin təməhkul e niği kəməluau. Uhgın təmol lanəha məmə otos itəmah nəkəhuva iuəkır ohni, kəni məutəhruahru e nəhmtin, kəni rəhatəmah nolien tərəh mın tikə, kəni Uhgın otəseruhien niyəgnəmtin tərəh kəti e təmah mətəu nəkotəpiə.

**23** Natimnati mın u tol lanəha nəmə itəmah nəutəhtul əskasik e rəhatəmah nəhatətəien e Iesu. Nəmotətəu nanusiən təuvir iətəm tətəgətun natimnati iətəm Uhgın otol kəm təmah əpəha e negəu e neai, kəni rəhatəmah nətəliğin otəkeikei matəhtul əskasik e natimnati mın əha. Nanusiən təuvir u, iətəm nəmautətəu rəkis, kəmətanus pətiğəm ikin mın e nitəni mın, kəni iəu Pol, Uhgın təmauin lak məmə iətəni pətiğəm nanusiən təuvir əha.

### *Pol tatol uək rəha niməfaki*

24 Nīkik tagiān māmā iākətəu nahmāiān e nīpətīk o rəhatəmah nəhatətəiān. Krīsto təmətəu nahmāiān e nīpətīn māmā nīməfaki otair. Kəni e suaru kətīāh əmə, iəu mīn iətətəu nahmāiān e nīpətīk o nīpətī Krīsto, u inu in nīməfaki, māmə oteviə məskasīk. Kəni tol lanu, uək iətəm Iesu təmətəuān, iəkolkeikei māmə iəkasīru e uək rəha Iesu o nīməfaki, kəni mətətəu naməhiān ohni.

25 Uhgīn əmə təmləfəri iəu māmə iəkol uək e nīməfaki rəhan. Rəueiu əha, iəkəhrun nasīruān e təmah e uək iətəm Uhgīn təmələhu=pən e nəhlmək. Rəhak uək māmə iətəni pətīgəm nəghatīn mīn rəfin rəha Uhgīn pəh nəkotəhrun vivi,

26 nəghatīn əha in nəlpəkaiān oneuən rəha Uhgīn iətəm təmətəhluaig o nətəmimi rəfin aupən ikin, mətəu rəueiu əha Uhgīn tīnītis nīpətīn kəm rəhan mīn nətəmimi.

27 Kəni Uhgīn nīkin tagiān əmə māmə otəni pətīgəm natimnati təuvīr mīn rəha Iesu kəm təmah, nətəm Nanīhluə\* mīn u kəsəniə māmə itəmah nətəm Isrel, māmə onəkotəhrun mīn. Nəlpəkaiān oneuən iətəm təuvīr rəha Uhgīn, tol lanəha, Krīsto təmos nīkitəmah, kəni nəkotəhrun motəhatətə lan māmə onəkotos rəhan nəuvīriān iətəm təuvīr agīn u əpəha e negəu e neai.

28 Kəni itimah iəutəni pətīgəm Krīsto kəm nətəmimi rəfin. Kəni iəutəni əskasīk mətəthgi-pəri nīkilah lan, kəni mətətgətun ilah e neinatīgīn təuvīr, māmə ilah kəhuva nəfaki mīn iətəm kəutəhtul əskasīk e rəhalah nəhatətəiān e Krīsto.

29 Iatol uək əskasīk o nati əha, kəni nian rəfin iatol uək əskasīk pīk e nəsanəniān asoli rəha Krīsto

---

1:26 Rom 16:25-26; Efəs 3:2-9  
Afin-to e tiksīnəri.

\* 1:27 Nanīhluə, Ianīhluə –

iatəm tatol uək e nəmiəgəhian rəhak.

## 2

### *Nəkotəkeikei matəhatətə əskasik e Iesu*

<sup>1</sup> İəkolkeikei məmə nəkotəhrun məmə iəu iatol uək əskasik aɡin o təmah nətəm Kolosi, mine nətəm Laotisiə, mine nəuvein min nətəm kəutəfaki mətəu iəsehian ilah.

<sup>2</sup> İatol uək lanu o nəfəriən nətəligian rəhatəmah rəfin, kəni məmə nikitəmah rəfin otəsanən. İəkolkeikei məmə itəmah onəkotolkeikei itəmah min, kəni tol lanəha, onəkəhuva kətiəh e nətəligian mine nikin. İatol uək o təmah məmə onəkotəhrun vivi motəhrun rəfin nəghatian pəhriən rəha Uhgın iətəm aıpən təmətəhluaig mətəu rəueiu tınıetigəm=pa. Kəni nəlpəkəuiən oneuən əha, in Kristo,

<sup>3</sup> iətəm Uhgın təmoriarun neinatigian mine nəhrunian təuvir min rəfin rəhan tətətig lan.

<sup>4</sup> İəu iətəghati lanu kəm təmah o nasisigian e nəghatian eiuə min rəha nətəmimi iətəm tətəhian o niuvi rəkisian rəhatəmah nətəligian.

<sup>5</sup> Tol mə iətətig pau isəu o təmah, mətəu nikip təhti pik itəmah. Kəni nikip tagian pik mətəu-inu iəmətəu məmə rəhatəmah nətəligian kətiəh əmə, kəni itəmah nəutəhatətə əskasik əmə e Kristo.

*Rəhatəmah nəmiəgəhian otəkeikei mətətig əmə e Kristo.*

<sup>6</sup> Mətəu inko itəmah nəmotos Kristo Iesu məmə in İərməniɡ rəhatəmah, kəni onəkotəkeikei məutohtəu=pən əskasik in.

<sup>7</sup> Otaskəlīm Kristo tiəkis təhmen e noki nigī tətēiuiui mələs niiftəni, kəni pəh rəhatəmah nəmiəgəhiən teviə məskasik lan. Pəh rəhatəmah nəhatətəiən otəkeikei meviə mətəskasik e nian rəfin, nəhatətəiən inu kəməgətun itəmah lan aupən. Kəni nian rəfin otəkeikei məutəni kəm Uhgīn məmə nikitəmah təməri məriauəh e nagianian o natimnati iətəm təmol o təmah.

<sup>8</sup> Otətəu vivi itəmah məmə nətəmimi kəsotaskəlīmian kəni məsotiuvi minian itəmah e nəgətunian eiuə min rəhalah. Nəgətun eiuə min əha tatitəu=pən nətəligian rəha nətəmimi əmə mine nəukəti lou min iətəm tətəghati e natimnati rəha niiftəni əmə. Nəghatian min əha tatsipən e nətəligian əuas min rəha nətəmimi, mətəu kəsotsipənian e Kristo.

<sup>9</sup> Kəni Kristo in Uhgīn. Kəni in təmuva mos niipəti iətəmimi təhmen e tah, kəni natimnati rəfin rəha Uhgīn tətətig lan.

<sup>10</sup> Kəni nian nəmotəhatətə e Kristo, kəni Uhgīn in təməfən natimnati rəfin rəha nəuviriən kəm təmah. Kəni Kristo tətərmənig e nətəmimi mine natimnati rəfin u kəutərmənig e nəhue niiftəni mine neai.

<sup>11</sup> Kəni nati kəti min e Kristo. Nian itəmah nəmotəhatətə lan, kəni in təməhgi=pən itəmah. Mətəu səniəmə nəhgi-pəniən rəha niipətin u nətəmimi kautol, mətəu nəhgi-pəniən rəha nikitəmah iətəm Iesu təmol. In təmətei rəkis nətəligian mine nolian tərah min e rəhatəmah nəmiəgəhiən.

<sup>12</sup> Kəni e nian kəməueiu itəmah e nəhu, in nəmtətian kəti məmə nəmiəgəhian aupən rəha təfagə tərah rəhatəmah kəutohmis kəni katitənim ilah Iesu. Kəni Uhgın təmamiəgəh min itəmah e nəmiəgəhian vi min itəmah Iesu, mətəu-inu nəməutəhatətə e nəsanəniən asoli rəha Uhgın iətəm təmol Iesu təmiəgəh min e nīmisiən.

<sup>13</sup> Aupən ikin, nian Uhgın təməsətei rəkis əhanəhian noliən tərah min e nikitəmah, kəni e nəhmtin, təhmen məmə itəmah nəmohtmis rəkis e noliən tərah min əha.\* Mətəu nian nəməhuva motol kətiəh itəmah Iesu, kəni Uhgın təmosmiəgəh min itəmah min. Uhgın təmafəl rəkis noliən tərah min rəhatah malu lan.

<sup>14</sup> Nian kitah kəmautol noliən tərah, kəni kəmautəhti Lou rəha Mosis iətəm tətəni məmə okohmis o noliən tərah min əha, kəni tatətu=pa nipəgnəmti nəghatian min kəm tah. Mətəu Uhgın təməhti=pən nəghatian min əha e nigı kəməluau, kəni nəsanəniən rəhalah tikə.

<sup>15</sup> E nigı kəməluau əha, Kristo in təmehpahu nəsanəniən rəha iərmənig min rəfin, kəni təmərəkın narmənigian rəha iərmis min təhmen=pən məmə in təmehpahu ilah e nəluaginian asoli kəti. Kəni rəueiu əha, in təmol rəhan tikimir min kəməhuva nati əpnəpin əmə e nəhmti nətəmimi.

### *Iesu tətərmənig e təmah*

---

**2:12** Rom 6:4 \* **2:13** Nian iətəmimi kəti təsəhatətə əhanəhian e Iesu Kristo, rəhan təfagə taskəlim matig isəu o Uhgın. Rəhan nəmiəgəhian pəhriən ilau Uhgın tikə, kəni təhmen məmə narmin təmimis. **2:13** Efəs 2:1,4-5 **2:14** Efəs 2:14-16; 1Pitə 2:24

16 Tol min lanəha, nəsoətəligiən e nəghatiən rəha nətəmimi nətəm kəutələhu pəsīg məmə nəsoətoliən natimnati nəuvein, məsoətuniən nauəniən kəti uə məsoətəmnimiən nəmnimiən kəti. Soətəligiən e nəghatiən rəhalah iətəm kəutəni məmə nəkol natimnati min u e nian asim min, uə e nian rəha məuig vi min, uə e nian rəha Sapət.

17 Lou min u rəhalah əha kəutəghati lan, kəutəgətun=pən nīpəhriəniən kəti iətəm tətuvə, mətəu nīpəhriəniən əha, in Kristo pišin əmə.

18 Nətəmimi nəuvein kəutəfəri pik mətəu-inu ilah kəutəni məmə kinauteruh nəməhlairiən min nəuvein iətəm nīpətilah tatig. Ilah kəutəni kəm təmah məmə nəkotəkeikei motol natimnati nəuvein iətəm tətəgətun məmə rəhatəmah nətəligiən teiuaiu, kəni itəmah onəkotəkeikei məutəfaki kəm nagelo min. Sotohtəu-pəniən nətəligiən rəhalah. Nətəligiən min əha iətəmimi əmə tatol. Kəni nəmə nəkotohtəu=pən nəghatiən rəhalah, itəmah onəkotəmkarəpən e rəhatəmah nəmiəgəhiən. Mətəu nətəmi min əha kəutəfəri ilah o nati nīpətin tikə.

19 Nətəmi min əha kəsotaskəlimiən nəgətuniən pəhriən rəha Kristo tiəkis məsoətoliən kətiəh ilah Kristo. Mətəu Iesu təhmen=pən məmə in rəhn-kapə niməfaki konu niməfaki in nīpəti Kristo. E nolien kətiəh min təhmen=pən e nīpəti iətəmimi, u iətəm tatilpin ikin e nəuaniləuis min tatuvən e nīkilkilin, kəni Kristo tatol min nati kətiəh e niməfaki rəhan məmə niməfaki otəskasik, kəni mateviə e nəmiəgəhiən vi iətəm Uhgın tatol tateviə.

*Nəmotos nəmiəgəhian vi mətau itəmah nəmotol kətiah e Krīsto*

<sup>20</sup> Nian nəmotəhatətə e Krīsto, in təhmen məmə nəmohmīs itəmah min. Kəni mətau-inu lou təsuvaian o iətəmimi iətəm təmimīs, kəni nəukəti lou min iətəm tətəghati e natimnati rəha nəhue niftəni əmə, nəsanəniən rəhalah tikə məmə okotarməniğ e təmah. Tol lanəha, iətətapuəh o təmah məmə, təhro itəmah nautohtəu=pən lou min rəha nəhue niftəni mine, inəha nəghatiən əuas min iətəm kəutəni məmə,

<sup>21</sup> “Saskəlimiən nati u,” uə “Sun askəuviniən nati u,” uə “Sekian nati u.”

<sup>22</sup> Mətau nəghatiən min u təmsipən e nətəliğin rəha iətəmimi. İlah kəutəghati əmə e natimnati rəha nəhue niftəni u, təhmen=pən e nauəniən nəuvein, mine nəmnimiən nəuvein. Mətau natimnati min u, ko təsasiruiən, kəni təsəəkiniən nikitəmah, mətau-inu e nian onəkotos uə nəkotun, kəni tikə min.

<sup>23</sup> İəkəhrun məmə nian nəuteruh nəghatiən min əha, nəkotəni məmə kəta nəghatiən ağin min nəuvein. İlah kəutəni məmə nətəmimi okotəfaki lanu lan uə lanəha lan, kəni ilah kəutəni məmə okotol rəhalah nətəliğin teiuaiu lanu uə lanəha, kəni ilah kəutəni min məmə nətəmimi okotəkeikei məuteruh vivi nipətillah min lanu uə lanəha e nolian iətəm in tiəkis o nipətillah. Mətau iətəni=pinə kəm təmah məmə nəghatiən min əha, rəhalah nəsanəniən tikə məmə otahtipəsīg e nətəliğin tərəh min mine nolian tərəh min u nətəmimi kautol e nipətillah.

### 3

<sup>1</sup> Mətəu-inu Uhgın təmosmiəgəh mın itəmah min Krısto, kəni tol lanəha, rəueiu əha itəmah onəkotəkeikei mautil nıkitəmah tətətig əskasik e natımnati iətəm tətətig əpəha e negəu rəha Uhgın, ikın əha İesu tətəharəg ikın e nıkalı Uhgın maru, ikın əha, ikın ima nəsanəniən mine nısiəiən.

<sup>2</sup> Itəmah onəkotəkeikei mautil rəhatəmah nətəligiən tətətig əmə e negəu rəha Uhgın, kəni pəh nətəligiən rəhatəmah otəsətiğiən e natımnati rəha nəhue nıftəni u,

<sup>3</sup> mətəu-inu itəmah nəmohmıs itəmah Krısto, inəha nolıən rəha nəmiəgəhiən əuas rəhatəmah kəmohmıs, kəni nəmiəgəhiən pəhriən rəhatəmah kəutəhluaig ilah Krısto iətəm tətətig e negəu e neai ilau Uhgın. Nəmiəgəhiən vi u, nətəmimi kəsoteruhiən.

<sup>4</sup> Nəmiəgəhiən pəhriən rəhatəmah in e Krısto əmə. Kəni nian Krısto otitəlig=pa mın, kəni Uhgın otəgətun Krısto kitah min kəm nətəmimi rəfin, kəni ilah okoteruh nəuviriən mine nəsanəniən rəhan.

#### *Suaru əhruahru*

<sup>5</sup> Mətəu itəmah onəkotəkeikei motəpəh ağın nolıən tərəh mın rəha nəhue nıftəni, nolıən tərəh tol mın lanu; nıpətan mine nəman mine, kəutit oneuən ilah mın; ilah kəutil nolıən tərəh tol naulisiən o nəniən; ilah kotolkeikei pıik ilah mın o nolıən tərəh; təfəgə tərəh tepət e rəhalah nətəligiən; ilah nəvərəs, kəni nolıən əha təhmen=pən məmə kəutəfaki kəm narmı nati mın, inəha, kəutləfəri natımnati mın rəha nəhue nıftəni ilis tapirəkis Uhgın.

<sup>6</sup> Noliən tərəh mın əha tatol niki Uhgın tətahmə, kəni in otol nalpiniən asoli kəm nətəmimi nətəm kautol noliən tərəh mın əha.

<sup>7</sup> Aupən ikın, noliən tərəh mın əha kəutarməniğ e rəhatəmah nəmiəğəhiən, nəmautol ilah nian rəfin.

<sup>8</sup> Mətəu rəueiu əha, nəkotəkeikei motos rəkis ilah e rəhatəmah nəmiəğəhiən, kəni otol mın lanəha: niəməha təsol mininən itəmah; nikitəmah mine nohlitəmah təsatipahal-atipahal pikien təhmen e kaluəluə; solien tərəh kəm nətəmimi; səni rahien nətəmimi; səniə nəghatien iətəm tol naulisien o nəniən.

<sup>9</sup> Soteiuəien e təmah mın mətəu-inu itəmah nəmotəpeg rəkis nətəligien əuas rəhatəmah, kəni motəpəh rəhan noliən tərəh mın,

<sup>10</sup> kəni nəməhuvən e nətəligien vi. Uhgın tətəfinə nəmiəğəhiən vi u kəm təmah, matol məmə itəmah onəkəhuva motol əmə məmə in mine. Kəni pəh nəkotəhrun vivi in.

<sup>11</sup> Mətəu e natimnati mın əha, in nati əpnəpın əmə nəmə ik iətəm Isrel, uə səniəmə ik iətəm Isrel; nəmə kəməhgi=pən ik uə kəsəhgi-pəniən ik; nəmə nəmol vivi skul uə nəsol vivien skul; nəmə ik slef əmə kəti uə ik səniəmə slef kəti. Mətəu nati asoli in Krısto, kəni tətətiğ e nəmiəğəhiən rəhatah rəfin u kəutəhatətə lan.

<sup>12</sup> Uhgın təmolkeikei itəmah, kəni mıtəpın itəmah məmə rəhan mın. Kəni tol mın lanu: nikitəmah otəkeikei matitəğit o nətəmimi; mautil təuvır kəm nətəmimi; rəhatəmah nətəligien otəkeikei mətatığ ləhtəni; itəmah nətəm mətiğ; kəni nətəligien rəhatəmah otəfəməh. Otol nəghatien

min əha, təhmen=pən məmə nəutəhuvən e napən vi rəha Uhgın.

<sup>13</sup> Nian suah kəti otol nati kəti otəsəhmenian e nəhmtitəmah, kəni nikitəmah otəsahmə uəhaiən ohni. Nəmə suah kəti tatol tərəh e təmah kəti, pəh nəsotalpiniən motos əmə timis e nikitəmah, mətəu nəkotəkeikei məutalu lan kəni mautil təuvir əmə kəm iətəmi u. Sotaskəlim iəkisiən noliən tərəh rəha iətəmi təmol kəm təmah e nikitəmah, mətəu nəkotol təuvir kəm in, təhmen=pən əmə məmə lərmənig təsaskəlim iəkisiən noliən tərəh rəhatah e nikin, mətəu in tatol təuvir əmə kəm tah.

<sup>14</sup> Nati agin u iətəm otəkeikei mətatig e nikitəmah, in nolkeikeiən. Otos məhuvən lan təhmen=pən məmə napən təuvir rəha Uhgın. Nian onəkotolkeikei itəmah min, kəni tol itəmah nəkəhuva kətiəh.

<sup>15</sup> Otos nəməlinuiən rəha Kristo pəh in tətərmənig e nikitəmah, mətəu inko Uhgın təmauin e təmah məmə nəkəhuva motol kətiəh, kəni mətatig əmə e nəməlinuiən. Kəni nian rəfin otəni kəm Uhgın məmə nikitəmah tətəgiən o natimnati iətəm in təmol kəm təmah.

<sup>16</sup> Otəgətun itəmah min e nəghatiən rəha Kristo, kəni motəni e nətəligiən təuvir kəm təmah min məmə nəkotəkeikei mautil, məsotəpəhiən. Otəni nəpuən min e Nauəuə rəha Nəpuən, mine nəpuən min rəha niməfaki, mine nəpuən min iətəm tatsipən e Narmin Rəha Uhgın. Otəni ilah rəfin təhmen=pən e nəni-viviən kəti iətəm tatsipən e nikitəmah matuvən kəm Uhgın. Inəha e noliən min əha, pəh nəghatiən təuvir rəha Kristo tətətig matəmiəgəh mateviə vivi e nikitəmah e nian min

rəfin.

<sup>17</sup> Kitah u nəhlmi İərməniġ İesu min, kəni tol lanəha, natimnati rəfin u nautol, mine nəghatiən min rəfin u nautəni, mətəu nəkotol əmə e nərgi İərməniġ İesu. Kəni nian rəfin itəmah onəkotəkeikei motəni kəm Uhgın, tatə rəhatah, məmə nikitəmah tətəgiən o natimnati iətəm İesu təmol kəm təmah.

*Noliən əhruahru rəha tatə, mine mamə, mine kəlkələh min*

<sup>18</sup> Nipətan, otisiai narməniġiən rəha nəman min rəhatəmah, təhmen=pən əmə məmə pətan u in tətəfaki in otəkeikei mol lanəha.

<sup>19</sup> Kəni nəman, otolkeikei rəhatəmah nipətan, kəni motol təuvir kəm lah, mətəu sotoliən rəhatəmah narməniġiən məmə nəkotol=pən əmə rəhatəmah nipətan.

<sup>20</sup> Kəlkələh min, otisiai rəhatəmah tatə mine mamə nian rəfin, mətəu-inu İərməniġ rəhatah nikin otəgiən o noliən əha.

<sup>21</sup> Itəmah tatə min, sotoliən nalpiniən tapirəkis nərahien iətəm kəlkələh min kautol, məmə nikilah otahmə ohni. Mətəu nəmə nəkotol lanəha e lah, kəni rəhalah nətəliġiən in oteiuaiu.

*Noliən rəha slef mine rəhan iərməniġ*

<sup>22</sup> Slef min, nian rəfin onəkotəkeikei motol nəuia nətəmi asoli min rəhatəmah, mətəu səniəmə nian əmə iətəm ilah kəuteh itəmah lan məmə nikilah otəgiən o təmah. Mətəu itəmah onəkotəkeikei motol uək e nikitəmah pəhriən o nəfəniən nisiaiən kəm Uhgın.

**3:17** 1Kor 10:31; Efəs 5:20

**3:18** Efəs 5:22

**3:19** Efəs 5:25

**3:20** Efəs 6:1

**3:21** Efəs 6:4

**3:22** Efəs 6:5-8

<sup>23</sup> Uæk nak iætəm nautol, otol e nikitəmah rəfin təhmen əmə məmə nautol uæk rəha İərməniġ rəhatah, səniəmə nautol uæk rəha iætəmimi əmə.

<sup>24</sup> Mətəu-inu onəkotəkeikei motəhrun vivi məmə İərməniġ rəhatah in otəfinə nətəouiən əhruahru rəha natimnati mīn iætəm nautol ilah. Nətəouiən əha Uhgīn tinəni rəkis məmə otəfinə kəm nenətin mīn. ?Kəni nəkotəhrun nati u? Nautol uæk rəha suah əha İərməniġ pəhriən rəhatah, in İərməniġ Krīsto.

<sup>25</sup> Mətəu iætəmimi iætəm tatol tərəh, in otos əhruahru mīn nəuan nətəouiən rəhan o noliən tərəh, mətəu-inu Uhgīn, in tatol təhmen-əhmen əmə kəm nətəmimi rəfin.

## 4

<sup>1</sup> İtəmāh nətəmi asoli mīn u nəutarməniġ, onəkotəkeikei mautol təhruahru kəni məhmen o rəhatəmāh slef mīn, mətəu-inu itəmāh mīn nəkotəkeikei motəhrun məmə rəhatəmāh mīn İətəmi asoli in tətətiġ mīn əpəha e negəu e neai.

### *Pol təməġatun ilah*

<sup>2</sup> İtəmāh onəkotəkeikei məutəġhati=pən kəm Uhgīn e nəfakiən e nian rəfin. Kəni nian onətəfaki, rəhatəmāh nətəliġiən otəkeikei mətətiġ lan, kəni nian rəfin aġin nəkotəkeikei məutəni kəm Uhgīn məmə nikitəmāh tətəġiən o natimnati iætəm in təmol kəm təmah.

<sup>3</sup> Kəni iəu iəkolkeikei məmə itəmāh nəkotəkeikei məutəfaki mīn o təmah mīn, məmə Uhgīn oterəh e suaru məmə iəkotəni pətəġəm nəlpəkəuiən oneuən rəha Uhgīn e Krīsto. İəmatəni pətəġəm nəġhatəiən u inu, kəni kahtipəsəġ=pən lak ohni e kaləpus.

<sup>4</sup> Otəfaki məmə iətəni pətīgəm nəghatiən əha təhruahru kəni məpiə vivi təhmen əmə məmə iəkəkeiki mol lanəha.

<sup>5</sup> Itəmah nətəm nəutəfaki, pəh nətəm kəsotəfakiən kotəh=pən Iesu e noliən mīn rəhatəmah, kəni e nian rəfin onəkotəkeiki mauteh vivi məmə noliən mīn mīne nəghatiən mīn rəhatəmah otiuvi Nanihluə mīn kəhuva o Iesu.

<sup>6</sup> Itəmah nəkotəkeiki məutəghati vivi kəm lah e nəghatiən mīn əmə u iətəm təuvir kəni mətəhiən, kəni pəh ilah okotətəu nəghatiən mīn əha məmə kotəuvir. Kəni itəmah onəkotəkeiki mətəhrun vivi suaru mīn o nuhalpiniən nəghatiən mīn rəhalah iətəm kəutətapuəh o rəhatəmah nəhatətəiən e Iesu.

### *Pol təmahlipən*

#### *suah mil kətian o lah*

<sup>7-8</sup> İətəhli=pinə piatah iətəm təuvir, Tikikəs, in tatuvnə o təmah o nati keiu əmə məmə in otanus nəghatiən rəfin rəhatimah kəm təmah, kəni in otəfəri nətəligiən rəhatəmah. In piatah kəti iətəm iəu iəkolkeiki pik. Nian rəfin in tətəhtul maru o nasiruiən lak e uək rəha İərmənig.

<sup>9</sup> In tatuvnə ilau piatah Onesiməs. Nian rəfin in tətəhatətə əskasik e Iesu, kəni itimah iəkotolkeiki pik in. In iətəmi kəti rəhatəmah. İlau okuəni kəm təmah nanusiən rəha natimnati rəfin u ikinu.

### *Naunun nəghatiən rəha Pol*

<sup>10</sup> Aristakəs in tətətig e kaləpus itimlau mīn. In tətəhli=pinə nəghatiən təuvir kəm təmah. Kəni Mak, in pia Panəpəs, in mīn tətəhli=pinə nəghatiən

təuvir rəhan kəm təmah. Itəmah nəmotos rəkis rəhak nəghatiən ohni. Nəmə in otuvnə imatəmah ikin, kəni nəkotit məhuvən mauteruh vivi.

<sup>11</sup> Kəni Josuə Jastəs, in mīn tətahli=pīnə nəghatiən təuvir rəhan kəm təmah. E nəuaniləuis mīn rəha Isrel iətəm kəutəhatətə e Iesu, suah milahal əmə əha, ilahal kəhlasiru lak e uək rəha negəu rəha Uhgīn. Kəni suah milahal əha, ilahal kəhlasiru pik lak e nian əskasik mīn iətəm tətuvə e rəhak nəmiəghəiən.

<sup>12</sup> Epafras in rəhatəmah kəti iətəmimi, in mīn tətahli=pīnə nəghatiən təuvir kəm təmah. In iətəmimi kəti nian rəfin tatol uək rəha Iesu Krīsto, kəni e nian rəfin in tətəfaki əskasik o təmah. In tətətapuəh o Uhgīn məmə itəmah onəkotəhtul əskasik, kəni mohməhtə motəhrun vivi natimnati rəfin iətəm Uhgīn tolkeikei.

<sup>13</sup> Iəkəhrun nəniən kəm təmah məmə suah u in tatol uək əskasik o nasiruiən e təmah, mīne nətəm Laotisiə, mīne nətəm Hierapolis.

<sup>14</sup> Toktə Luk iətəm kitah kotalkeikei pik, mīne suah u Timəs, ilau mīn kətuahli=pīnə nəghatiən təuvir kəm təmah.

<sup>15</sup> Otahli=pən mīn rəhak nəghatiən təuvir kəm piatah mīne nəuvīnitah mīn əpəha Laotisiə, mīne pətan əha Nimfa, mīne nətəm kəutəfaki e nian mīn rəfin əha iman ikin.

<sup>16</sup> Mətəu e nian onəkotafin rəkis rəhak u nauəuə, kəni motəkeikei motahli=pən kəm nətəm Laotisiə məmə ilah okotafin mīn kəm nətəmimi rəha niməfaki əha ikin. Kəni e nolīən kətiəh mīn, itəmah onəkotəkeikei motafin mīn nauəuə rəha nətəm Laotisiə.

<sup>17</sup> Kəni itəmah nəkotəkeikei motəni=pən kəm Akipəs məmə in otəkeikei mol rəfin uək iətəm lərmənig rəhatah in təməfən kəm in məmə otol.

<sup>18</sup> İəu Pol, iatos pen mətətəi əmə e nəhlmək nəghatıən u rəha nəniən təuvır kəm təmah. Sotaluıən məmə kəməfən iəu e kaləpus, kəni kəlis iəu e sen, kəni iətətig əhanəh.

Pəh Uhgın otətuati e rəhan nəuvırıən tətətig o təmah.

**Nauəuə Asim Rəha Uhg̃in Nəmtət̃iən Vi**  
**The New Testament in the Whitesands language of**  
**Tanna Island, Vanuatu**  
**Niutesteman long Nərak, lanwis blong Whitesands**  
**Tanna, Vanuatu**

Copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Whitesands

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

913a182a-255f-5344-b6b0-0294ba221e87